
Grundtrygghetsnämnden

TID 10.09.2020 kl. 17:30 - 19:20

PLATS Grundtrygghetscentralen, II vån., Öhmansgatan 4, Lovisa

NÄRVARANDE	Stenvall Patrik	ordförande	
	Lindell Armi	viceordförande	
	Grundström Ben	ledamot	(17.30-18.45, -§ 88)
	Relander Ilkka	ledamot	
	Sederholm Eva	ledamot	
	Lammi Pirjo	ledamot	
	Lindroos Johannes	ledamot	
	Haverinen Katri	ledamot	
	Kouvo Katja	ledamot	
	Rönkkö Anne	ledamot	
	Gustafsson Johan	ledamot	
ÖVRIGA	Heijnsbroek-Wirén Mia	stadsstyr. ordf.	
	Schröder Carita	grundtrygghetsdirektör	
	Povenius Annette	sekreterare	
	Iivonen Jaana	servicechef	
	Sippula Päivi	servicechef	
FRÅNVARANDE	Isotalo Arja	stadsstyr. repr.	
	Peräkylä Jere	ungd.fullm.	
		representant	
	Lundberg Ulrika	servicechef	

UNDERSKRIFTER Ordförande Sekreterare

Patrik Stenvall

Annette Povenius

BEHANDLADE ÄREND. 81 - 92

JUSTERING AV PROTOKOLLET Protokollet justeras elektroniskt

Anne Rönkkö

Armi Lindell

PROTOKOLLET TILL PÅSEENDE Lovisa stads elektroniska anslagstavla

Protokollsutdragets
riktighet intygar

Lovisa

Protokolljust.

Grundtrygghetsnämnden

FÖRTECKNING ÖVER BEHANDLADE ÄRENDEN

§		Sida
81	Mötets laglighet och beslutförhet	4
82	Protokolljusterare	5
83	Val av socialarbetare, tjänster för barn och ungdom	6
84	Val av socialarbetare, vuxensocialarbetet	8
85	Självriskandel för fotvårds- och terapitjänster	9
86	Regionala familjerättstjänster i östra Nyland	10
87	Ibrukttagande av optionerna i tjänsteavtalen för glasögon och optiker- och ögonläkartjänster i Lovisa stad	16
88	Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap	18
89	Grundtrygghetsnämndens delårsrapport 1-6/2020	24
90	Tjänsteinnehavarbeslut	26
91	Anmälningssärenden grundtrygghetsnämnden för kännedom	27
92	Övriga ärenden	28

Grundtrygghetsnämnden

§ 81

10.09.2020

Mötets laglighet och beslutförhet

GN 10.09.2020 § 81

Beslut: Sammanträdet konstaterades vara lagligt och beslutfört.

Grundtrygghetsnämnden

§ 82

10.09.2020

Protokolljusterare

GN 10.09.2020 § 82

Förslag: Anne Rönkkö och Armi Lindell väljs.**Beslut:** Enligt förslaget.

Val av socialarbetare, tjänster för barn och ungdom

GN 10.09.2020 § 83

Beredning: servicechef, tjänster för barn och ungdom, Jaana Iivonen, tfn 0440 555 471.

En tjänst som socialarbetare inom barnskyddet har varit ledig att sökas senast 7.9.2020. Ansökningsannonsen har publicerats elektroniskt på stadens webbplats, i Kuntarekry.fi –tjänsten samt i mol.fi –tjänsten.

Behörighetskrav enligt lagen om yrkesutbildad personal inom socialvården (817/2015), rätt att utöva socialarbetaryrket på grundval av utbildning som genomgått i Finland. I brist på kompetenta sökande kan även studerande som utfört ämnesstudier samt praktik i socialt arbete med godkänt resultat anställas för högst ett år.

Placering vid tjänsteförhållandets början är avvikande från rekryteringsannonsen inom socialarbetet för barnfamiljer.

Det inkom två ansökningar till tjänsten, av dem hade ingendera legitimerad socialarbetarbehörighet. Av sökandena har endast Marja Vuohelainen behörighet att fungera som vikarie enligt ovan nämnda lag. Hon intervjuades 8.9.2020. Intervjun utfördes av servicechefen för tjänster för barn och ungdom Iivonen, ledande socialarbetare Rosvall och grundtrygghetsnämndens representanter Ilkka Relander och Päivi Bärlund.

Föredragande: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder

Förslag: Grundtrygghetsnämnden väljer Marja Vuohelainen till vikarie till den vakanta socialarbetartjänsten inom socialarbete för barnfamiljer för tiden 1.10.2020-30.9.2021. Till tjänst vald bör innan valet bekräftas uppvisa ett straffregisterutdrag enligt lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) samt förete godtagbart läkarintyg över sitt hälsotillstånd. Prövotiden är sex månader. Placering vid tjänsteförhållandets början är avvikande från rekryteringsannonsen socialarbete för barnfamiljer. Tjänsteförhållandets villkor enligt AKTA: Arbetstid och övriga villkor avtalas i tjänsteförordnandet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslut: Enligt förslaget.

Paragrafen justerades omedelbart.

Grundtrygghetsnämnden

§ 84

10.09.2020

Val av socialarbetare, vuxensocialarbetet

GN 10.09.2020 § 84

Beredning: servicechef, tjänster för vuxna, Päivi Sippula, tfn 040 188 3654

En tjänst som socialarbetare inom vuxensocialarbetet har varit ledig att sökas senast 25.8.2020. Ansökningsannonsen har publicerats elektroniskt på stadens webbplats, i Kuntarekry.fi –tjänsten samt i mol.fi –tjänsten.

Behörighetskrav enligt lagen om yrkesutbildad personal inom socialvården (817/2015), rätt att utöva socialarbetaryrket på grundval av utbildning som genomgått i Finland. I brist på kompetenta sökande kan även studerande som utfört ämnesstudier samt praktik i socialt arbete med godkänt resultat anställas för högst ett år.

Det inkom två ansökningar till tjänsten som socialarbetare. Båda sökande kallades till intervju.

Intervjun utfördes av servicechef, tjänster för vuxna, Päivi Sippula och ledande socialarbetare Johnny Haataja.

Grundtrygghetsnämnden representerades vid intervjutillfället av Päivi Bärlund och Ilkka Relander.

Föredragande: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder

Förslag: Utgående från ansökningsdokumenten och intervju väljs Tuula Penttilä till socialarbetartjänsten.
Till tjänst vald bör innan valet bekräftas förete godtagbart läkarintyg över sitt hälsotillstånd. Prövotiden är sex månader.
Placering vid tjänsteförhållandets början handikappservicen.
Tjänsteförhållandets villkor enligt AKTA. Arbetstid och övriga villkor avtalas i tjänsteförordnandet.
Som reserv väljs Marja Vuohelainen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslut: Enligt förslaget

Paragrafen justerades omedelbart.

Självriskandel för fotvårds- och terapitjänster

GN 10.09.2020 § 85

Beredning: servicechef för tjänster för vuxna Päivi Sippula, tfn 040 188 36 54.

Lovisa stads grundtrygghetscentral köper inom sitt samarbetsområde fotvårdstjänster för diabetiker. Fotvårdstjänster upphandlas med ramavtal av ett flertal serviceleverantörer. Serviceupphandlingen sker så att fotvården i regel ges på serviceleverantörens mottagning. Inom samarbetsområdet finns det 3 550 diabetiker i vårdpersonalens register. För 181 av dessa har man 2019 beviljat fotvård. Fotvård beviljas då riskklassen är 2 eller 3. Dessa patienter är berättigade med stadens betalningsförbindelse till fotvård 1–12 gånger per året. Patienten får en remiss av sjukskötaren eller läkaren som bedömer fötternas riskklassificering och antalet vårdbesök i enlighet med Diabetesförbundets vådrekommendationer.

I många kommuner i Finland används en självriskandel för fotvård. Andelen varierar mellan 10 och 20 euro. Serviceleverantören har tagit ut självriskandelen och staden har betalat det resterande beloppet. Enligt ovanstående förutsätter Lovisa stads grundtrygghetscentral att patienten betalar till serviceleverantören en självriskandel på 10 euro per besök för diabetesrelaterad fotvård och -terapi. Serviceleverantören fakturerar avtalspriset av grundtrygghetscentralen efter att först ha avdragit patienternas självriskandelar.

Föredragning: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder

Förslag: Grundtrygghetsnämnden beslutar börja 1.1.2021 ta ut en självriskandel på 10 euro för fotvård som ges till diabetiker. Patienten betalar den betalningsförordningsenliga självriskandelen direkt till serviceleverantören och serviceleverantören fakturerar avtalspriset av grundtrygghetscentralen efter att först ha avdragit patienternas självriskandelar.

Beslut: Enligt förslaget.

Grundtrygghetsnämnden	§ 58	21.06.2016
Grundtrygghetsnämnden	§ 99	17.11.2016
Grundtrygghetsnämnden	§ 86	10.09.2020

Regionala familjerättstjänster i östra Nyland

444/00.01.00/2016

GN 21.06.2016 § 58

Beredning: servicechef Jaana Iivonen, tfn 0440 555 471.

Förstärkande av tjänsterna vid skilsmässosituationer utgör en av tyngdpunkterna för ett av regeringens spetsprojekt, programmet för utveckling av barn- och familjetjänsterna. Målsättningen är ett förebyggande och tidigt stöd genom att minska på konflikter och vårdnadstvister samt att förstärka försonlighet och kontinuiteten av föräldraskapet. Lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt förnyas och reformeringen av lagen samordnas med utvecklingen av tjänsterna vid skilsmässosituationer i enlighet med målsättningen för spetsprojektet.

I östra Nyland producerar varje kommun själv barnatillsyningsmannens tjänster och tjänsterna för skilsmässofamiljer. I Lovisa stad finns en barnatillsyningsman, som med stöd av ett samarbetsavtal också har hand om familjerättsärenden inom Lapträsk kommun. I vårdnadstvister gör också socialarbetarna inom barnskyddet utredningar om förhållandena. Barnatillsyningsmannen och socialarbetarna inom barnskyddet har hand om adoptionsrådgivningen.

Föräldrar har rätt till sakkunnigtjänster av god kvalitet. En liten enhet med enbart en anställd är väldigt sårbar. Det är utmanande att utveckla arbetet och inte möjligt att specialisera sig. På en liten ort finns det också jävsproblem. En ytterligare utmaning utgör de ständigt ökande internationella familjerettsfrågorna som kräver specialkunskap. En kommande utmaning kommer att utgöras av att Östra Nylands tingsrätt flyttar sin verksamhet till Vanda och det enbart kommer att finnas en sessionssal kvar i Borgå. Detta leder till att samarbetet med tingsrätten blir mer komplicerad och ställer utmaningar för kvaliteten av tjänster vid skilsmässosituationer, särskilt då det gäller medling vid familjefrågor och utredningar av förhållandena. De östnyländska kommunerna Borgå, Lovisa, Askola och Sibbo har i flera års tid gjort samarbete för utvecklingen av tjänsterna för skilsmässofamiljer, till exempel i form av arbete i arbetspar och genom gemensam arbetshandledning.

De ledande tjänsteinnehavarna inom tjänsterna för barnfamiljer i Borgå stad, Lovisa stad, Sibbo kommun och Askola kommun har

rett ut möjligheterna att grunda en regional familjerättslig enhet och de har gjort sig förtrogna med motsvarande enheter i närområdet (Kouvola, Träskända, Hyvinge). De ledande tjänsteinnehavarna inom tjänsterna för barnfamiljer i Borgå stad, Lovisa stad och Askola kommun anser det vara ändamålsenligt att grunda en regional familjerättslig enhet i östra Nyland. Sibbo kommuns ställning är ännu öppen vad gäller deltagandet i den gemensamma enheten. Syftet är att ordna barntillsyningsmannatjänster över kommungränserna för invånarna i Borgå,

Lovisa och Askola samt eventuellt i Sibbo, samt att ansvara för adoptionsrådgivningen och de utredningar om förhållandena som tillhandahålls domstolen. Den familjerättsliga enhetens arbetsuppgifter skulle vara

- barntillsyningsmannens uppgifter inom utredning och erkännande av faderskap
- ärenden som berör vårdnad av barn och umgängesrätt
- underhållsavtal
- tjänster vid skilsmässor
- medling vid familjetvister
- utredningar av förhållanden
- adoptionsrådgivning
- övervakat umgänge
- organisering av verkställighetsmedling beträffande umgängesrätt och vårdnad av barn.

Jämfört med nuläget skulle fördelen med en regional enhet vara att arbetet effektivteras samt att kvaliteten och tillgängligheten av tjänsterna förbättras och därmed att klienternas rättsskydd förbättras. Detta möjliggörs genom att specialkunnandet säkerställs, rekryteringen och vikarieskapen underlättas och att man inte längre har den sårbarhet som små enheter medför. De anställda skulle ha möjlighet till arbete med arbetspar och till specialisering, vilket för närvarande inte är möjligt. En effektiv och sakkunnig skilsmässorådgivning ökar barnens och familjernas välfärd vid skilsmässor och förebygger utdragna och kronifierade problem. På så sätt minskar effektiv och sakkunnig skilsmässorådgivning kontakterna med barnskyddet, familjerådgivningen, socialjouren och barnpsykiatrien. Sålunda kan man med effektiva familjerättsliga tjänster även uppnå betydande ekonomiska besparingar.

Den så kallade värdkommunmodellen (avtalsamarbete, där en kommun sköter en uppgift för en annan eller flera andra kommuner) har utgjort utgångsläget vid planeringen av den familjerättsliga enheten. Samarbetet baserar sig på ett avtal kommunerna emellan. Värdkommunen förbinder sig att sköta uppgiften och ansvarar med sin organisation för att uppgiften blir

gjord. Vårdkommunen för den familjerättsliga enheten skulle vara Borgå stad och avtalskommunerna skulle vara Lovisa stad (Lapträsk kommun i och med Lovisa stad), Askola kommun och eventuellt Sibbo kommun. Om Sibbo kommun deltar i enheten uppgår invånarantalet på området till ca 93 000.

Social- och hälsovårdsnämnden i Borgå stad skulle ansvara för förvaltningen av den regionala enheten och för dess beslutsfattande. För ordnandet av samarbetet skulle det grundas en ledningsgrupp för den familjerättsliga enheten. Ledningsgruppen skulle bestå av sådana ledande tjänsteinnehavare inom social- och familjetjänsterna som avtalskommunerna utsett. Ledningsgruppen har som uppgift att bereda enhetens budgetförslag, att göra förslag om behov av utveckling och ändring av enhetens verksamhet samt att ordna samarbetet mellan avtalsparterna.

Lovisa stad skulle fortsättningsvis sköta de familjerättsliga tjänsterna för Lapträsk kommun i enlighet med samarbetsavtalet så att Lovisa stad även för Lapträsk kommuns del anskaffar tjänsterna av den familjerättsliga enheten i östra Nyland. Ett motsvarande arrangemang används för närvarande i anskaffningen av socialjourstjänsterna och tjänsterna för kompetenscentret inom det sociala området. Det diskuterades med representanter för Lapträsk kommun om ärendet 13.6.2016.

Det har planerats att fyra barntillsynsmän och en kundsekreterare anställs till den familjerättsliga enheten. Kundsekreterarens arbetsinsats skulle utgöra 50 % av en heltidsanställning. En av barntillsynsmännen skulle vara en så kallad teamledare. Enheten skulle placeras under nuvarande socialarbetet för barnfamiljer i Borgå stad. Verksamhetslokalerna skulle vara belägna i social- och familjetjänsternas lokaler på adressen Konstfabriksgatan 4 C, 06100 Borgå. Tjänsterna skulle ordnas enligt behov delvis som närservice i Lovisa och Lapträsk. Lovisa stad skulle ordna mottagningslokalerna.

Kostnaderna för den familjerättsliga enheten skulle delas så att delningsgrunden skulle vara antalet under 18 år fyllda invånare. Detta arrangemang skulle gälla i alla fall under de första två verksamhetsåren. Efter detta skulle produktifiering komma i fråga. Enhetens budget skulle uppgå till ca 327 000 euro. Om Sibbo kommun skulle delta i enhetens verksamhet, skulle betalningsandelen för Lovisa stad uppgå till ca 47 000 euro per år och för Lapträsk kommun till ca 8 500 euro per år. Utan att Sibbo kommun deltar skulle kostnaderna för Lovisa stad vara ca 61 000 euro per år och för Lapträsk kommun ca 11 000 euro per år. Kostnaderna för Lovisa stad interna poster medräknade uppgår enligt budgeten för 2016 till 69 210 euro och till 54 898 euro då endast de externa kostnaderna beaktas. Betalningsandelen 2016

för Lappträsk kommun har uppskattas till 10 340 euro. Om Sibbo kommun skulle delta i enhetens verksamhet, skulle andelen för Lovisa stad vara 22 210 euro (hela budgeten) och 7 898 euro (enbart externa utgifter) mindre än de nuvarande utgifterna. Utan att Sibbo kommun deltar skulle andelen för Lovisa stad vara -8 210 euro (hela budgeten) och +6 100 euro (enbart externa utgifter). Betalningsandelen för Lappträsk kommun skulle minska -1 840 euro per år om Sibbo kommun deltar i enheten och utan Sibbo kommun skulle kostnaderna öka ca 660 euro per år.

Föredragning: grundtrygghetsdirektör Carola Klawér

Förslag: Grundtrygghetsnämnden beslutar att Lovisa stad och Lappträsk kommun deltar i beredningen av en familjerättslig enhet inom östra Nyland så att tjänsteinnehavarna bereder planen och avtalet för grundandet av enheten, vilka kommer till grundtrygghetsnämnden för godkännande under hösten 2016. En förutsättning för deltagande i verksamheten är att familjerätts-tjänster i enlighet med god kundservice vid behov finns att tillgå som en lokal tjänst i Lovisa och Lappträsk och att den nuvarande barnatillsyningsmannen i Lovisa stad övergår till Borgå stads tjänst till motsvarande uppgifter.

Beslut: Enligt förslaget.

GN 17.11.2016 § 99

Beredning: servicechef Jaana Iivonen, tfn 0440 555 471

I samarbetsavtalet för en regional familjerättslig enhet överlåter Lovisa stad och Askola kommun för Borgå stad att sköta

- barnatillsyningsmannens lagstadgade tjänster (ärenden som berör faderskapsutredningar, vårdnad om barn och umgängesrätt, avtal om underhållsbidrag, övervakning av barnets bästa i ovannämnda avtal och rådgivningstjänster för föräldrar vid tillämpning av ovannämnda avtal)
- utredningar till tingsrätter om barnets förhållanden som anknyter till tvister om vårdnad och umgängesrätt
- hjälp vid skilsmässor och stöd för föräldraskapet vid fastställande och tillämpning av avtal
- stöttat och övervakat umgänge samt och övervakade byten
- adoptionsrådgivning.

Fördelningsgrunden för den familjerättsliga enhetens kostnader är antalet under 18 år fyllda invånare i avtalskommunerna. För

ordnandet av samarbetet grundas en ledningsgrupp som består av sådana tjänsteinnehavare som avtalskommunerna utsett. Ledningsgruppen har bland annat som uppgift att bereda den familjerättsliga enhetens budgetförslag och att göra förslag om behov av utveckling och ändring av enhetens verksamhet.

Den familjerättsliga enhetens mottagning ordnas vid behov i Lovisa högst en gång i veckan och i Lappträsk högst en gång i månaden. Lovisa stads barnatillsynsman förflyttas enligt föreskrifterna om överlåtelse av rörelser i lagen om kommunala tjänsteinnehavare till Borgå stads tjänst 1.1.2017. Förflyttningen till Borgå stads tjänst påverkar inte barnatillsyningsmannens pensionsskydd.

Bilaga 27, avtalsutkast

Föredragning: t.f. grundtrygghetsdirektör Tero Taipale.

Förslag: Grundtrygghetsnämnden godkänner det bifogade samarbetsavtalet för den regionala familjerättsliga enheten, utser servicechefen för barn och unga till den familjerättsliga enhetens ledningsgrupp och den ansvariga för socialarbete som servicechefens ersättare.

Beslut: Enligt förslaget.

GN 10.09.2020 § 86

Beredning: servicechef Jaana Iivonen, tfn 0440 555 471

Sibbo kommun anslöt sig inte till de regionala familjerättstjänsterna i östra Nyland när enheten grundades vid ingången av 2017. Sibbo kommun har våren 2020 meddelat om sin vilja att förhandla om anslutningen till de regionala familjerättstjänsterna i östra Nyland.

Det är ändamålsenligt att Sibbo ansluter sig till de regionala familjerättstjänsterna med tanke på det regionala samarbetet. Sibbos anslutning till den familjerättsliga enheten minskar kostnaderna i någon grad i de övriga kommunerna som är medlemmar i den regionala enheten.

Social- och hälsovårdsutskottet i Sibbo kommun har genom sitt beslut 16.6.2020 § 42 godkänt att Sibbo ansluter sig till Östra Nylands familjerättstjänster. Utöver Borgå stad ska också de behöriga organen i Askola kommun och Lovisa stad godkänna anslutningen.

Föredragning: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder

Förslag: Grundtrygghetsnämnden godkänner att Sibbo kommun ansluter sig till den regionala familjerättsenheten 1.1.2021.

Beslut: Enligt förslaget.

Grundtrygghetsnämnden

§ 87

10.09.2020

Ibrukttagande av optionerna i tjänsteavtalen för glasögon och optiker- och ögonläkartjänster i Lovisa stad

GN 10.09.2020 § 87

Beredning: servicechef Jaana Iivonen, tfn 0440 555 471, och arbetshälsokoordinator Anne Saarnio-Jokinen, tfn 040 583 0664

Lovisa stads tjänsteavtal enligt delanbudsförfrågan gäller till 31.12.2020 enligt följande:

1. sådana undersökningar utförda av ögonläkare och synundersökningar utförda av optiker som grundtrygghetscentralen i Lovisa stad bekostar för elever under 16 år,
2. sådana särskilda arbetsglasögon för bildskärmsarbete inklusive arbetssynundersökning som Lovisa stad beviljar sin personal.

Efter avtalsperioden har beställaren möjlighet att förlänga avtalen med två optionsperioder på ett år. Det ska fattas ett separat beslut om användning av optionsperioderna.

Grundtrygghetsnämndens beslut 18.12.2018 § 122: till tjänsteproducent för båda delområdena valdes Optikko Jarmo Laine Oy.

Innan optionen tas i bruk är det möjligt att förhandla om prisändringar. Priset på optionsåren i delområde 1 ska inte ändras. För delområde 2 förslår tjänsteproducenten en prishöjning på grundpaketet så att priset ska höjas från det nuvarande 109 euro till 129 euro. De övriga priserna i delområde 2 skulle bevaras som de nu är. Till övriga delar görs det inga ändringar i tjänsteavtalen. På avtalen tillämpas avtalsvillkoren i JYSE 2014 Tjänster och JYSE 2014 Varor.

Eftersom det inte har förekommit några problem med tjänstens tillgänglighet eller kvalitet och den föreslagna prishöjningen är rimlig, godkänner de som berett beslutet ibrukttagandet av optionen för 2021–2022 och den föreslagna prishöjningen. Det är inte rimligt att konkurrensutsätta tjänsten med beaktande av den arbetsmängd som inledning av ett nytt upphandlingsförfarande orsakar.

Föredragning: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder

Förslag: Grundtrygghetsnämnden i Lovisa stad beslutar ta i bruk den option som ingår i upphandlingsavtalen för glasögon och optiker- och ögonläkartjänster för perioden 1.1.2021–31.12.2022, godkänner den föreslagna prishöjningen på grundpaketet i delområde 2, då

det nya priset uppgår till 129 euro, och befullmäktigar dem som berett beslutet att ta itu med de nödvändiga praktiska arrangemangen.

Beslut: Enligt förslaget.

Grundtrygghetsnämnden

§ 88

10.09.2020

Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap

GN 10.09.2020 § 88

Beredning: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder, tfn
040 570 28 07

Bakgrund

Social- och hälsovårdsministeriet, Inrikesministeriet och Finansministeriet har 15.6.2020 begärt utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap. Man begär att utlåtandet lämnas i den elektroniska utlåtandetjänsten senast 25.9.2020 klockan 16.00.

De mest centrala lagarna som föreslås stiftas är:

- lagen om ordnande av social- och hälsovård
- lagen om organisering av räddningsväsendet
- lagen om vårdlandskap
- lagen om vårdlandskapsstrukturen
- lagen om ordnande av social- och hälsovård och räddningsväsendet i Nyland
- lagen om införande av den lagstiftning som gäller reformen
- lagen om vårdlandskapens finansiering.

Utöver dessa omfattar propositionen förslag till ändring av lagstiftningen om kommunernas statsandelar, skattelagstiftningen, lagstiftningen om vårdlandskapens personal och vissa lagar som gäller den allmänna förvaltningen. Propositionen omfattar sammanlagt 48 lagar och lagändringar.

I enlighet med regeringsprogrammet genomförs en reform av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Finland och landskap inrättas. Syftet med reformen är att minska skillnaderna i välfärd och hälsa, trygga likvärdiga och högklassiga social- och hälsovårdstjänster för alla finländare, förbättra tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet, trygga tillgången på yrkeskunnig arbetskraft, svara på de utmaningar som förändringar i samhället för med sig och dämpa kostnadsökningen.

Syftet med reformen av räddningsväsendet är att trygga tillgången till, omfattningen av och kvaliteten på räddningsväsendets tjänster.

En annan målsättning är att utveckla och stöda räddningsväsendets effektivitet och enhetlighet på riksnivå. Målsättningen är också att säkerställa att landskapens räddningsverk har möjlighet att tillhandahålla prehospital akutsjukvård i hela landet.

På grund av den åldrande befolkningen, den ökade efterfrågan på service och trycket mot den offentliga ekonomin finns det ett behov för en reform av social- och hälsovården. Det är i huvudsak motiverat att sammanslå ansvaret för att ordna tjänsterna på aktörer som är större än kommunen. Om social- och hälsovårdsreformen genomförs förändrar den märkbart det finska förvaltningssystemet och har särskilt en inverkan på kommunerna och den kommunala självstyrelsen.

Lagarnas huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås det att ansvaret för ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet överförs till vårdlandskap. I motsats till den föregående propositionen föreslås inte en lagstadgad separering av organiseringen och produktionen av social- och hälsovårdstjänster. Landskapen föreslås ansvara för social- och hälsovårdstjänster på såväl basnivå som specialiserad nivå. Vårdlandskapet behöver ha tillräcklig kompetens, funktionsförmåga och beredskap att ansvara för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster och räddningsväsendet och se till att tjänsterna är tillgängliga i alla situationer. För att organiseringsansvaret ska kunna fullgöras krävs det en tillräcklig egen tjänsteproduktion.

Arbetet för att främja hälsa och välfärd förblir kommunernas uppgift. Kommunen är förpliktad att i detta arbete samarbeta förutom med vårdlandskapet även med andra offentliga aktörer, privata företag och allmännyttiga samfund som är verksamma i kommunen. Kommunerna ska också se till ordnandet av miljö- och hälsoskyddet.

I lagen om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs förutom om vårdlandskapen även om fem samarbetsområden för social- och hälsovården. Vårdlandskapen inom dessa samarbetsområden ska avtala om arbetsfördelningen, samarbetet och samordningen av social- och hälsovården i de frågor som det föreskrivs om närmare i lagen. Utöver detta finns det föreskrifter om tvåspråkiga vårdlandskaps skyldighet att komma överens om samarbetet och arbetsfördelningen vid tillhandahållandet av social- och hälsovårdstjänster på svenska.

Enligt propositionsutkastet ska det bildas 21 vårdlandskap i Finland. I Nyland avviker ansvaret för organiseringen av social- och hälsovården och räddningsväsendet från lösningen för det

övriga landet så att ansvaret ligger hos fyra vårdlandskap och dessutom hos Helsingfors stad. Verksamheten vid Lovisa stads grundtrygghetscentral ska överföras till det vårdlandskap som består av kommunerna i östra Nyland.

HUS-landskapssammanslutningen ansvarar dessutom för ordnandet av hälsovården enligt vad som bestäms i lag och enligt vad som avtalas i organiseringsavtalet för HUS.

HUS-landskapssammanslutningen har enligt propositionen organiseringsansvaret för uppgifter som hänför sig till specialiserad sjukvård och universitetssjukhusets verksamhet.

I propositionen föreskrivs om förvärv av tjänster hos privata tjänsteproducenter samt om anlitan det av hyrd arbetskraft. I införandelagen föreslås bestämmelser om att avtal om köpta tjänster som överförs till vårdlandskapet är ogiltiga om avtalen inte kan ändras så att det blir lagenliga. Denna ogiltigförklaring gäller avtal om köpta tjänster som strider mot de bestämmelser om organiseringsavtal och köpta tjänster som föreslås i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Risken för att ett avtal ogiltigförklaras gäller främst omfattande totala utläggningar av verksamhet, för i och med organiseringsansvaret behöver vårdlandskapet ha en tillräcklig egen produktion.

Vårdlandskapets lagstadgade organ består enligt propositionen av vårdlandskapsfullmäktige, vårdlandskapsstyrelsen och revisionsnämnden. I ett tvåspråkigt vårdlandskap ska det dessutom finnas en nationalspråksnämnd.

Vårdlandskapet föreslås ha rätt att inom sitt område åta sig uppgifter som stöder landskapets lagstadgade uppgifter. Dessutom kan ett vårdlandskap inom sitt område bedriva affärsverksamhet med låg risk som stöder utförandet av dess lagstadgade uppgifter.

Med stöd av avtal kan vårdlandskapen sköta sina uppgifter i samarbete med andra vårdlandskap. En vårdlandskaps-sammanslutning kan endast bildas för uppgifter i anknytning till produktion av stödtjänster. Organiseringsansvaret för lagstadgade uppgifter kan inte överföras på en vårdlandskapssammanslutning.

I och med organiseringsansvaret överförs även finansieringsansvaret från kommunerna till vårdlandskapen. Det föreslås att vårdlandskapens verksamhet huvudsakligen finansieras med statliga medel och delvis genom kundavgifter som tas ut av dem som utnyttjat tjänsterna. Finansieringen av räddningsväsendet skulle dessutom bestämmas utifrån riskfaktorer. Finansieringen regleras i lagen om vårdlandskapens finansiering. Den statliga finansieringen är en allmän inkomstpost för vårdlandskapet, vilket

innebär att vårdlandskapet fattar beslut om användningen och fördelningen av finansieringen. Vårdlandskapen föreslås inte ha beskattningsrätt.

Grunden för finansieringen av vårdlandskapen utgörs av de kostnader för uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet som överförs från kommunerna. Kommunala inkomster och kostnader överförs till ett värde av cirka 19,1 miljarder euro (räknat utgående från nivån 2020) för att finansiera vårdlandskapens verksamhet. I princip kan skillnaderna per kommun vara stora, även om överföringen av kostnader är jämnstor på riksnivå. Förändringarna i kommunernas ekonomi ska dock jämkas genom olika utjämningselement i statsandelssystemet för kommunal basservice.

Den statliga finansieringen tilldelas vårdlandskapen på basis av kalkylerade faktorer som beskriver servicebehovet och omgivningsfaktorerna i fråga om uppgifterna inom social- och hälsovården och räddningsväsendet. Dessutom bestäms en del av finansieringen enligt invånarunderlaget och enligt kriterier för främjande av hälsa och välfärd. Finansieringen justeras i hela landet i efterskott så att den motsvarar de faktiska kostnaderna.

Finansieringsbasen för vårdlandskapen höjs årligen utgående från den uppskattade ökningen av servicebehovet och kostnadsnivån. Vid bestämningen av finansieringen beaktas också ändringarna i uppgifter och förpliktelser. I finansieringen beaktas dock enbart 80 procent av ökningen av invånarnas servicebehov. Detta ska vara ett incitament för landskapet att bromsa kostnadsökningen.

Skatteinkomster kommer också att överföras från kommunerna till staten för att finansiera landskapens verksamhet. Överföringen genomförs genom att minska kommunernas statsandelar, kompensationen för förlorade skatter, kommunernas andel av samfundsskatteintäkterna och kommunalskatten. Cirka 12,7 miljarder euro överförs via beskattningen. En del av kommunalskatten överförs till landskapens finansiering genom en jämnstor sänkning av kommunernas inkomstskattesatser. I detta skede av beredningen beräknas sänkningen bli 12,63 procentenheter. Genom den jämnstora sänkningen av kommunernas inkomstskattesatser och en motsvarande höjning av statsbeskattningen säkerställs att beskattningen av kommuninvånarna förblir nästan oförändrad. Även skillnaderna mellan olika kommuners skattesatser förblir oförändrade.

Det föreslås att statens möjligheter att styra ordnandet av den offentliga social- och hälsovården och räddningsväsendet ska stärkas. Enligt förslaget ska statsrådet vart fjärde år fastställa riksomfattande strategiska mål för social- och hälsovården och

räddningsväsendet. I de riksomfattande målen inkluderas de mål som statsrådet ställt upp för de offentliga finanserna. Som en del av den nationella styrningen ska ministerierna årligen föra förhandlingar med varje vårdlandskap. Vid förhandlingarna genomför ministerierna uppföljning, bedömning och styrning av vårdlandskapen. Ett utvärderingsförfarande kan inledas genom Finansministeriets beslut på Social- och hälsovårdsministeriets initiativ, om vårdlandskapets förmåga att ordna social- och hälsovårdstjänsterna är uppenbart äventyrad. Till exempel kan upprepade finansieringsunderskott leda till att utvärderingsförfarande inleds.

Som en del av styrningen av vårdlandskapens verksamhet och ekonomi ska ministerierna enligt förslaget också styra vårdlandskapens investeringar. Statsrådet fastställer på föredragning av Finansministeriet en fullmakt för varje vårdlandskap och räkenskapsperiod att uppta långfristiga lån för att finansiera investeringar. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om godkännande av vårdlandskapets investeringar med beaktande av statsrådets beslut om vårdlandskapets fullmakt att uppta lån genom att godkänna varje vårdlandskaps investeringsplan. Dessutom föreskrivs det om möjligheten till extra lånefinansiering för brådskande och nödvändiga investeringar.

I propositionsutkastet föreslås det att kommunernas avtal, lösa egendom och rättigheter som gäller ägande, besittning och användning av den lösa egendomen överförs till vårdlandskapen utan ersättning. Likaså föreslås det att de aktier i aktiebolag som kommunen äger för att ordna eller producera social- och hälsovårdstjänster överförs utan ersättning. Enligt förslaget ska vårdlandskapet hyra lokaler av kommunerna för minst tre år.

Den personal som är anställd inom den kommunala social- och hälsovården och räddningsväsendet övergår i anställning hos vårdlandskapen i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom övergår kuratorerna och psykologerna inom elev- och studerandevården från kommunernas undervisningsväsende till vårdlandskapet. Personalen inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt övergår till HUS-landskapssammanslutningen.

I regeringens propositionsutkast beaktas de ramvillkor som grundlagsutskottet angett tidigare.

Avsikten är att lagförslagen överlämnas till riksdagen före utgången av detta år. De lagar som hänför sig till propositionen avses träda i kraft vid ingången av 2023. Införandelagen avses emellertid träda i kraft redan 1.7.2021. Vårdlandskapen inrättas

den dag då införandelagen träder i kraft. Före valet av vårdlandskapsfullmäktige och vårdlandskapsstyrelse ansvarar temporära beredningsorgan för vårdlandskapens verksamhet. Det första landskapsvalet förrättas i januari 2022. Ansvaret för att ordna social- och hälsovården, räddningsväsendet och övriga särskilt föreskrivna tjänster och uppgifter överförs till vårdlandskapen i början av 2023.

Bilaga 1: Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap

Föredragning: Carita Schröder

Förslag: Grundtrygghetsnämnden ger stadsstyrelsen det bifogade utlåtandet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslut: Punkt 1 i bilagan tillsattes texten: En centralisering av verksamhetsställena och tjänsterna försvårar tillgången till tjänsterna då avstånden växer särskilt på de områden där det inte finns kollektivtrafik, varvid målet om att minska hälso- och välfärdsskillnaderna inte uppnås på väntat sätt.

Punkt 19 i bilagan ändrades enhälligt: ja -> huvudsakligen ja

Punkt 27 i bilagan ändrades enhälligt: tar inte ställning -> huvudsakligen ja

Punkt 28 i bilagan ändrades enhälligt: tar inte ställning -> huvudsakligen ja

Beslut enligt förslaget.

Paragrafen justerades omedelbart.

Grundtrygghetsnämnden

§ 89

10.09.2020

Grundtrygghetsnämndens delårsrapport 1-6/2020

GN 10.09.2020 § 89

Beredning: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder, tfn 040 5702807, servicechef Jaana Iivonen, tfn 0440 555471, servicechef Päivi Sippula, tfn 040 1883657, Servicechef Ulrika Lundberg, tfn 0440 555345 och ekonomiplanerare Annette Povenius, tfn 0440 555927.

Prognosen för grundtrygghetsnämndens budget 2020 har granskats utgående från inkomsterna och utgifterna under tiden januari-juni.

Bifogat finns utfallet av nyckelmålen jämte en extern uppföljningsrapport samt en redogörelse för verksamhetsintäkternas och –utgifternas utveckling och prognos för grundtrygghetscentralens ansvarsområde.

Budgetens verksamhetsbidrag prognosticeras att 2020 överskridas betydligt, med upp till 3 159 000 euro. Verksamhetsintäkterna påverkas av det inkomstbortfall inom patientavgifter inom sjukvården som beror på undantagstillståndet (cirka 248 000 euro). Dessutom kommer man i och med resultatet av resultatet för den gemensamma upphandlingen att förlora måltidsavgifter (cirka 180 000 euro) för boendetjänsterna för socialväsandets tjänster för mental hälsa och missbrukarvård.

Verksamhetskostnaderna prognosticeras att överskridas inom personalkostnaderna och köp av kundtjänster. Personalkostnaderna (med beaktande av hyrd arbetskraft) uppskattas att överskridas med cirka 860 000 euro. På grund av problemet med att rekrytera läkare uppskattas det att det krävs mer än budgeterat för att hyra läkararbetskraft i form av köpta tjänster (240 000 euro). Inom seniortjänster uppskattas personalkostnaderna, inklusive hyrd arbetskraft, att överskridas med cirka 680 000 euro. Överskridningarna inom köp av kundtjänster prognosticeras komma från kostnaderna för den specialiserade sjukvården, uppskattningsvis till beloppet av över en miljon euro.

Övriga överskridningar i köp av tjänster prognosticeras uppkomma inom anstaltsvården för barnskyddets vård utom hemmet (490 000 euro), inom den personliga hjälpen inom tjänster för funktionsnedsatta personer, där det finns åtta nya klienter (85 000 euro), inom boendetjänster för utvecklingsstörda (324 000 euro), där servicebehovet flyttats till en dyrare vårdklass, inom seniortjänsternas boendetjänster som köps av privata aktörer

(240 000 euro) och inom laboratoriekostnaderna (119 000 euro). Laboratoriekostnaderna torde påverkas av antalet Covid 19-prov som tagits i samband med pandemin och testernas höga pris (105 euro per prov).

Dessutom prognosticeras det uppkomma överskridningar inom läkemedel och vårdartiklar (totalt cirka 246 000 euro). Användningen av vårdartiklar har ökat i och med epidemin, till exempel inom närvården kräver statsmakten att viss skyddsutrustning måste användas. För den egna verksamhetens del prognosticeras verksamhetsbidraget överskrida budgeten, uppskattningen är cirka 2 140 000 euro.

Bilagor: 2.1 Ledningens kommentarer 1-6 2020
2.2 Nyckelmål 1-6 2020
2.3 Utfallsrapport och prognos per serviceområde

Föredragande: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder

Förslag: Grundtrygghetsnämnden antecknar delårsrapporten 1-6 2020 för kännedom.

Beslut: Enligt förslaget.

Grundtrygghetsnämnden

§ 90

10.09.2020

Tjänsteinnehavarbeslut

GN 10.09.2020 § 90

Beredning och föredragning: grundtrygghetsdirektör Carita Schröder.

Följande tjänsteinnehavare har lämnat in grundtrygghetsnämnden för kännedom förteckningar över sina beslut:

Grundtrygghetsdirektören

§ 41/2020 Val av närvårdare

Servicechefen för serviceområdet för barn och ungdom

§ 101/2020 Införande av privat producent för socialvårdstjänster i Lovisa grundtrygghetscentralers register, Citywork Avustajapalvelut Oy

§ 102/2020 Ändring i granskande och godkännande av fakturor för tjänsterna för barn och ungdom

Förslag: Grundtrygghetsnämnden antecknar besluten för kännedom och meddelar tjänsteinnehavarna att den med stöd av § 92 i kommunallagen inte nyttjar sin övertagningsrätt.

Beslut: Enligt förslaget.

Grundtrygghetsnämnden

§ 91

10.09.2020

Anmälningssärenden grundtrygghetsnämnden för kännedom

GN 10.09.2020 § 91

Regionförvaltningsverkets

- beslut 17.8.20 om beviljande av lov för tillhandahållande av privata hälsovårdstjänster och anmälan om inledande av verksamheten, NeuroWellness Oy.

Valviras

- anmälan 13.8.20 om producents för privata hälsovårdstjänster flyttning av verksamhetspunkt tillbaka från tillfälliga utrymmen, Debora Oy,
- anmälan 20.8.20 om nedläggning av verksamhetspunkt för privata hälsovårdstjänster, Debora Oy,
- beslut 24.8.20 om ändring av lov för tillhandahållande av privata hälsovårdstjänster, Tutoris Oy.

Social- och hälsovårdsministeriets

- kommuninfo 26.8.20: Kostnader för undersökningar som har samband med coronavirussjukdomen och brådskande vård för personer utan hemkommun.

Förslag: Anmälningssärendena antecknas för kännedom.

Beslut: Enligt förslaget.

Grundtrygghetsnämnden

§ 92

10.09.2020

Övriga ärenden

GN 10.09.2020 § 92

- Ledande läkare Marika Yläräkkola presenterade sig.
- Projektchefen för Statens understöd Jaana Forslund berättade om de gemensamma projekten i Östra Nyland.
- Grundtrygghetsdirektören berättade:
 - att samarbetsområdets förhandlingar gällande serviceavtalet påbörjas 1.10.2020,
 - om samarbetsförhandlingarna,
 - om coronasituationen,
 - om utdelning av skyddsmasker.
- Följande möte är 8.10.2020.
